

учебной деятельности, формам и методам ее осуществления. Приемами формирования интереса к учению на основе эмоционального стимулирования учащихся являются художественность и яркость речи учителя, создание в классе социально-психологической атмосферы, которая обеспечит ребенку положение одобряемого члена ученического коллектива, а также ситуаций занимательности и успеха.

Ситуация успеха – это совокупность педагогических действий, обеспечивающих самореализацию ребенка в каком-либо виде социально значимой деятельности (общественной активности, учебе, труде, художественном творчестве, спорте) и способствующих формированию положительной и вместе с тем адекватной самооценки, познавательного интереса. Переживание радости успеха обеспечивает младшему школьнику дальнейшие достижения в преодолении учебных затруднений.

Так как сюжетно-ролевая игра являлась ведущей деятельностью дошкольного возраста и хорошо освоена детьми, приступившими к обучению в начальной школе, то создание игровых ситуаций на уроках и широкое использование познавательных игр способствует стимулированию интереса к учению. В игре младший школьник легче усваивает новые требования, предъявляемые учителем, а взаимоотношения со сверстниками переходят из сферы личных предпочтений в сферу партнерских.

Характер мотивации младших школьников можно изменять через тип учения. Так, если содержание обучения строится не как готовое для ученика знание, а как система задач проблемно-поискового характера, то у школьников складывается обобщенная, устойчивая внутренняя мотивация к учению. При этом важно ставить перед ними трудные, но достижимые цели; способствовать успеху в деятельности индивидуализацией требований, одобрением и дидактической помощью.

Для усиления оценочной деятельности самих учащихся важна организация рефлексии на уроке, позволяющая им фиксировать состояние своего развития и причины этого.

Г. Шакель

МАГЧЫМАСЦІ ВЫХАВАННЯ Ў ФАРМІРАВАННІ НАЦЫЯНАЛЬНА-КУЛЬТУРНАЙ ІДЭНТЫЧНАСЦІ АСОБЫ Ў РЭСПУБЛІЦЫ БЕЛАРУСЬ

Згодна з сістэмна-ролевай тэорыяй фарміравання асобы, аснову зместу выхаваўчага працэсу складае сукупнасць сацыяльных роляў і сацыяльных каштоўнасцяў, якія неабходна засвоіць у вызначаным узросце. Механізм выхавання ўключае мэтанакіраванае выкарыстанне форм і сродкаў сацыяльнага наслідавання праз аказанне педагагічнай дапамогі ў засваенні і выкананні сацыяльных роляў. Адною з асноўных з іх з'яўляецца роль грамадзяніна (патрыёта).

У артыкуле 18 Кодэкса Рэспублікі Беларусь аб адукацыі сярод задач выхавання першай у спісе знаходзіцца фарміраванне грамадзянскасці, патрыязму і нацыянальнай самасвядомасці на аснове дзяржаўнай ідэалогіі.

Паводле перапісу насельніцтва 2009 г. акрамя беларусаў у нашай краіне жыве 16,3 % прадстаўнікоў іншых нацыянальнасцяў, сярод якіх рускія, палякі, украінцы, яўрэі, армяне, татары і інш. Апроч таго, Беларусь з'яўляецца ўнікальнай краінай праз сваё знаходжанне на памежжы некалькіх культур. Таму сёння цэльнай і поўнай беларуская культура мае адбыцца толькі як культура памежжа, як культура ўнутранай размежаванасці, сустрэчы і пераходу адрозных культурных частак.

У такіх умовах паўстае неабходнасць полінацыянальнага, поліэтнічнага і полікультурнага выхавання, якое можа здзяйсняцца праз ідэю талерантнасці да моў, гісторыі і культуры іншых народаў; праз усведамленне таго, што моўныя адрозненні – гэта частка жыцця, сродак камунікацыі паміж асобамі і народамі.

Мадэль выхавання этнічнай талерантнасці ў навучэнцаў павінна ўключаць:

- сістэматычную і мэтанакіраваную асвету вучняў у галіне культурна-гістарычных ведаў, самасвядомасці і самаадчування сябе ў полікультурнай прасторы;

- набыццё сацыякультурнага вопыту і маральных паводзінаў у навучальнай і пазанавучальнай дзейнасці, дзе адбываецца асэнсаванне свайго нацыянальнага «я», праяўляюцца эмацыйна-сэнсавыя ацэнкі, патрэбы, здольнасці і матывы;

- адкрыццё спадчыны продкаў у соцыуме і трансляцыю іх культуры і традыцый у знешняе і ўнутранае культурна-адукацыйнае асяроддзе;

- арганізацыю вучняў у дзіцячыя шматнацыянальныя супольнасці як асяроддзе станаўлення этнічнай самаідэнтыфікацыі і развіцця здольнасці канструяваць міжасабовыя адносіны.

Менавіта ўзмацненне ў агульнаадукацыйнай школе шматэтнічных, шматкультурных, шматмоўных аспектаў і іншых элементаў нацыянальных рэгіянальных субкультур стварае перадумовы для выхавання сацыякультурнай талерантнасці.

Такім чынам, мы мяркуем, што полікультурная адукацыя забяспечвае аптымальныя ўмовы выхавання нацыянальнай самасвядомасці школьнікаў у беларускім нацыянальна-культурным асяроддзі.

Ф. Шидловский

ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЕ ДЕФОРМАЦИИ ЛИЧНОСТИ ПЕДАГОГА И УСЛОВИЯ ИХ ПРЕОДОЛЕНИЯ

Профессиональная деформация личности педагога – это процесс и результат негативного влияния на личностные свойства учителя особенностей педагогической деятельности, осуществляемой в течение длительного времени, что приводит к нарушению целостности личности, утрате адаптивности, устойчивости, когнитивным искажениям в восприятии информации, снижению продуктивности профессиональной деятельности. Причинами их возникновения являются объективные (низкий престиж педагогической